

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 K 001280 16 Kžž
Sarajevo, 25.12.2018. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Trećestepeno vijeće Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, sastavljeno od sudija Vesne Stanković Čosović kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Amele Kešan kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog O.S., zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i članom 55. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i optužene M.B., zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optuženog O.S., izjavljenoj protiv presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001280 15 Kžk od 14.12.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 25.12.2018. godine, donio je

P R E S U D U

Žalba branitelja optuženog O.S. se odbija kao neosnovana i presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001280 15 Kžk od 14.12.2015. godine potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001280 13 K 2 od 04.02.2014. godine optuženi O.S. i M.B. su oglašeni krivim zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), dok je optuženi O.S., na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen od optužbe da je učinio produženo krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlašćenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH, činjenično opisano u tačkama 1. i 2. izreke tog djela navedene presude.

Rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001280 14 Kž 2 od 18.05.2015. godine, kojim je odlučivano o žalbama kantonalne tužiteljice iz Z. i branitelja optuženih O.S. i M.B., uvažena je žalba kantonalne tužiteljice u odnosu na dio prvostepene presude kojom je optuženi O.S. oslobođen od optužbe za radnje opisane pod tačkom 1. i 2. izreke tog djela presude (radnje se odnose na produženo krivično djelo Zloupotreba

položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH), kao i žalbe branitelja optuženih O.S. i M.B. u odnosu na dio presude kojim su ovi optuženi oglašeni krivim, tako da je ukinuta presuda Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 K 001280 13 K 2 od 04.02.2014. godine u navedenom dijelu i određeno je održavanje pretresa pred ovim sudom.

Nakon održanog pretresa, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine donio je presudu broj 04 0 K 001280 15 Kžk od 14.12.2015. godine kojom su, na osnovu člana 299. tačka c) ZKP FBiH oslobođeni od optužbe, i to optuženi O.S. za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3., u vezi sa stavom 1. i članom 55. KZ FBiH, a optužena M.B. za krivično djelo Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 2., u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Istom presudom je optuženi O.S. oglašen krivim zbog krivičnog djela Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, za koje mu je, uz primjenu odredbe člana 62. stav 1. i 2. KZ FBiH, izrečena uvjetna osuda kojom mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i istovremeno određeno da se ona neće izvršiti ukoliko optuženi za vrijeme od 2 (dvije) godine ne učini novo krivično djelo. Istom presudom, oštećenom privrednom društvu „ B.“ d.d. D. je na osnovu člana 212. stav 3. ZKP FBiH dosuđen imovinskopravni zahtjev u iznosu od ... KM, dok je za ostatak imovinskopravnog zahtjeva oštećeni upućen na parnični postupak. Na osnovu člana 202. stav 1. ZKP FBiH optuženi O.S. je obavezan da Kantonalnom sudu u Zenici naknadi troškove krivičnog postupka nastale u postupku pred tim sudom, čija će visina biti određena posebnim rješenjem tog suda, te da ovom sudu plati paušal u iznosu od ... KM.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio branitelj optuženog O.S., advokat Dž. M. K. iz Z., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. i stav 2. ZKP FBiH, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o imovinskopravnom zahtjevu, s prijedlogom da trećestepeno vijeće ovog suda uvaži žalbu i pobijanu presudu preinači na način da se optuženi O.S. oslobodi od optužbe, a, kako navodi u žalbi, o imovinskopravnom zahtjevu da donese odluku kojom će se taj zahtjev odbaciti kao neosnovan.

Federalni tužitelj je podneskom broj T04 0 KTKŽ-KŽ 0001199 16 od 19.02.2016. godine podnio odgovor na žalbu branitelja optuženog u kome je osporio sve žalbene navode i predložio da se ta žalba odbije kao neosnovana.

Branitelj optuženog O.S. u izjavljenoj žalbi, a ni federalni tužitelj u podnesenom odgovoru na žalbu nisu tražili da budu obaviješteni o sjednici vijeća ovog suda.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Branitelj optuženog u uvodnom dijelu žalbe, pri navođenju žalbenih osnova, izričito navodi da se pobijana presuda osporava zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. i stav 2. ZKP FBiH. Međutim, obrazloženje žalbe ne sadrži razloge u čemu bi se ogledala i koja od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka propisana u članu 312. stav 1. ZKP FBiH, kao ni razloge u čemu bi se ogledala bitna povreda odredaba krivičnog

postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH. Iz tih razloga ovaj sud nije bio u prilici da ispita osnovanost žalbene tvrdnje branitelja optuženog da su učinjene navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka.

Osporavajući pobijanu presudu branitelj optuženog u žalbi ukazuje „da prvostepeni sud prihvata navode optužbe da je preduzeće „B2“ M. ostvarilo imovinsku korist jer je prodavalo svoje karte iako pred sudom, kao dokaz, izdate i prodane karte nisu izvedene pa takav dokaz i ne postoji“. U žalbi se dalje ističe da takve karte nije našao ni vještak D.S. koja je u svom nalazu (strana 117. nalaza) navela da je „prema izjavi zaposlenih osoba u preduzeću zaključila da novac od prodatih karata „B.“ nije predat „B.“ a da je poslovni odnos završen kompenzacijom i cesijom“.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog ne dovode u pitanje pravilnost pobijane presude.

Najprije, iz obrazloženja pobijane presude (strana 34. i pasus 1. i 2. na strani 35.) slijedi da je sud naveo određene i konkretne dokaze na osnovu kojih je utvrdio da je optuženi O.S., kao odgovorna osoba, omogućio pribavljanje koristi za drugog, pored ostalog, i prodajom putnih karata od strane privrednog društva „B2“ d.o.o. M. na putnim linijama koje su bile registrovane u redu vožnje privrednog društva „B.“ d.d. D. Pri tome je sud cijenio iskaze svjedoka (A.O., I.A., F.J., S.H., M.M.) čiju sadržinu je interpretirao u pobijanoj presudi na osnovu kojih je utvrdio da su se na putnim linijama za koje je licencu imalo privredno društvo „B.“ d.d. D. prodavale karte privrednog društva „B2“ d.o.o. M. i da je na taj način za navedeno privredno društvo pribavljena korist. Sadržina dokaza koje je cijenio sud se žalbom branitelja ne dovodi u pitanje, kao ni razlozi dati u pobijanoj presudi. Stoga, okolnost da izdate i prodane karte kao dokaz nisu izvedene pred sudom te da ni ranije navedeni vještak takve karte nije našao ne može dovesti u pitanje pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja. Naime, odredbom člana 16. ZKP FBiH propisano je da pravo suda da ocjenjuje postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno formalnim dokaznim pravilima, pa, slijedom toga, ni vrstom ili brojem dokaza koji su potvrdili postojanje određene činjenice.

Branitelj optuženog smatra da se na osnovu pravilnog tumačenja nalaza i mišljenja vještaka D.S. (strana 115., 116. i 117. nalaza) vidi da je „B.“ d.d. D. iznajmio autobuse na svojoj liniji „a da su zaposlenici posumnjali da novac od prodatih karata „B.“-a d.d. D. su zadržali za sebe, što ova nije utvrdila“. Međutim, da li je optuženi O.S. putne linije na relaciji M.– T. i T. – S., koje su bile registrovane na privredno društvo „B.“ d.d. D. ustupio privrednom društvu „B2“ d.o.o. M. „B.“ d.d. D. ili je iznajmio autobuse za svoje linije je pravno pitanje o čemu se može izjasniti samo sud a ne i vještak na koga se branitelj optuženog poziva u žalbi. Stoga se pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja ne može dovesti u pitanje navodima u žalbi branitelja optuženog da se iz nalaza i mišljenja vještaka može zaključiti da je „B.“ d.d. D. iznajmio autobuse na svojoj liniji, posebno kada se ima u vidu da pomenuti vještak nije ni vještačio navedene okolnosti. Nasuprot navedenom, u pobijanoj presudi (strana 31. do 34. obrazloženja), sud je dao određene razloge na kojima temelji svoj zaključak da je optuženi O.S., kao odgovorna osoba u svojstvu direktora, prekoračio svoje službeno ovlaštenje ustupivši putne linije na relacijama M. – T. i T. – S. za koje je registrovani red vožnje imao „B.“ d. d. D., kojim razlozima se uopće ne bavi žalba branitelja.

Pravilnost činjeničnih utvrđenja u pobijanoj presudi branitelj optuženog osporava navodima u žalbi da je odbrana dokazala da je na stanici u M., gdje mu je i sjedište, „B3“ d.o.o. M. u korist „B.“-a d.d. D. prodavao karte uz agencijsku nadoknadu od 10%, te da su karte prodavane za relaciju M. – T. na autobuskim stanicama u T. i M., a za relaciju T. – S. u T., M., Z. i S. uz agencijsku nadoknadu i da je to dokaz koji jasno ukazuje da linija nije ustupljena i da „B3“ nije prodavao svoje karte već poštovao dogovor i održavao linije i prodavao karte „B.“-a d.d. D.

Prije svega, potrebno je istaći da optuženi O.S. nije optužen zbog ustupanja putnih linija „B3“ d. o. o. iz M., kako se pogrešno navodi u žalbi branitelja. Nadalje, činjenica da su se na spornim putnim linijama u predmetnom periodu prodavale i putne karte privrednog društva „B.“ d.d. D., sama po sebi, ne isključuje prodaju karata i privrednog društva „B2“ d.o.o. M. na tim putnim linijama, kako to sud utvrđuje u pobijanoj presudi. Pored toga, kako je već ranije i navedeno, iz pobijane presude slijedi da je sud na osnovu ocjene svih izvedenih dokaza, zaključio da je optuženi ustupio vozne linije na relaciji M. – T. i T. – S. P.D. „B2“-u d.o.o. M., za koje je registrovani red vožnje imao privredno društvo „B.“ d.d. D., te za takav zaključak naveo i razloge koji se ne osporavaju žalbom branitelja. Stoga se pravilnost navedenog zaključka suda ne može dovesti u pitanje samo paušalnom tvrdnjom da se nije radilo o ustupanju linija, nego da se radilo o iznajmljivanju autobusa i da to nije zabranjeno.

Neosnovano se žalbom branitelja optuženog osporava pobijana presuda tvrdnjom da je optuženi O.S. postigao dogovor sa svojim sinom, direktorom privrednog društva „B2“ d.o.o. M. da iznajmi autobuse a da ovaj pod nazivom privrednog društva „B.“ d.d. D. vrši prevoz radnika koji već imaju mjesečne karte koje su kupljene kod privrednog društva „B.“ d.d. D. a sve sa ciljem da ove linije ostanu njegovo vlasništvo. Naime, u pobijanoj presudi je sud naveo dokaze na osnovu kojih je utvrdio da je optuženi O.S., kao odgovorna osoba u svojstvu direktora u privrednom društvu „B.“ d.d. D., prekoračio granice svojih službenih ovlasti, svjesno postupajući suprotno odredbama člana 26. Zakona o prevozu u unutrašnjem cestovnom prometu i člana 136. Statuta preduzeća, tako što je ustupio putne linije na relaciji M. – T. i T. – S. i na taj način pribavio imovinsku korist privrednom društvu „B2“ d.o.o. M. u iznosu od ... KM. Pri tome je sud imao u vidu i sadržinu iskaza svjedoka M.M. te akt JP „Željeznice FBiH“ od 10.04.2012. godine iz koga se vidi da je privredno društvo „B2“ d.o.o. M. radnicima željeznica, pored ostalog, prodavao mjesečne karte i privrednog društva „B.“ d.d. D.. Sadržina dokaza, kao ni razlozi suda o navedenom nisu dovedeni u pitanje navodima u žalbi branitelja. Osim toga, u pobijanoj presudi (kraj strane 33. i početak strane 34. obrazloženja) su dati jasni i određeni razlozi zašto sud nije prihvatio odbranu optuženog u dijelu u kojem tvrdi da u poslovni odnos sa privrednom društvom „B2“ d.o.o. M. nije stupio da bi održao postojeće linije s obzirom na tešku finansijsku situaciju, kao ni iskaz svjedoka A.S. u dijelu u kojem navodi da je zaključenjem ugovora samo izašao u susret privrednom društvu „B.“ d.d. D., tj. da bi mu pomogao održavati te linije. Razlozi koje je sud dao u pobijanoj presudi se žalbom branitelja optuženog ne dovode u pitanje, niti se žalba uopće bavi tim razlozima.

Pravilnost činjeničnog utvrđenja suda da je optuženi učinio krivično djelo za koje je pobijanom presudom oglašen krivim branitelj optuženog osporava navodima u žalbi da činjenica da je u cijelom periodu od 10.03.2005. godine do 01.11.2005. godine privredno društvo „B.“ d.d. D. prodavalo mjesečne karte (za april, maj, juni, juli, oktobar i novembar)

govori da putne linije „B.“ nisu ni povjerene ni ustupljene. Međutim, okolnost da su na predmetnim putnim linijama prodavane karte privrednog društva „B.“ d.d. D. u navedenom periodu, sama po sebi, ne upućuje na zaključak da pomenute putne linije nisu ustupljene. Stoga se ni žalbeni navodi branitelja optuženog da za iznajmljivanje autobusa optuženi nije trebao saglasnost nadzornog odbora ni pismenu dozvolu ukazuju irelevantnim.

Neosnovano se u žalbi branitelja optuženog tvrdi da iznos od ... KM, „kao objektivni uvjet inkriminisanja“, nije dokazan jer se iz nalaza vještaka D.S. ne vidi „da je ovaj iznos isplaćen za realno obavljenu posao iznajmljenog autobusa na što niko nije imao primjedbi, pa kako nema štete nema ni oštećenog“. Međutim, iz pobijane presude slijedi da je sud imao u vidu da tokom postupka nije bilo sporno da je u predmetnom periodu postojao poslovni odnos između optuženog, kao direktora privrednog društva „B.“ d.d. D. i vlasnika (koji je sin optuženog) privrednog društva „B2“ d.o.o. M. da vozači zaposleni u „B2u“ M. obavljaju vožnje na putnim linijama „B.“ D. i da je bilo dogovoreno da za obavljene vožnje na ustupljenim linijama „B.“ d.d. D. plaća privrednom društvu „B2“ d.d. M. ... KM po jednoj obavljenoj vožnji na relaciji M.-T., odnosno iznos od ... KM na relaciji T.-S., te da je na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke utvrđeno da je privredno društvo „B.“ d.d. D. po navedenom osnovu isplatio privrednom društvu „B2“ d.o.o. M. ukupan iznos od ... KM, putem kompenzacija i cesija. Obzirom na navedeno, neosnovani su izneseni navodi u žalbi branitelja da se iz nalaza vještaka D.S. ne vidi da je ovaj iznos isplaćen za realno obavljenu posao. Za ove svoje tvrdnje branitelj u žalbi nije ponudio nikakve dokaze.

S obzirom da je sud ocjenom izvedenih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi van razumne sumnje utvrdio sve odlučne činjenice, neosnovanim se ukazuju žalbeni navodi branitelja optuženog O.S. da je u konkretnom slučaju trebalo, po principu in dubio pro reo, suditi u korist optuženog.

Osporavajući odluku o imovinskopravnom zahtjevu branitelj optuženog u žalbi ističe da imovinskopravni zahtjev od strane oštećenog nije postavljen u skladu sa članom 209. ZKP FBiH, da se oštećeni nije odazvao ni na jedno ročište pred Vrhovnim sudom FBiH i da nije dokazao stvarnu legitimaciju jer, kako navodi u žalbi, nije postupio po nalogu Kantonalnog suda u Zenici i nije dostavio ugovor o kupoprodaji preduzeća, pa smatra da nije sud ni imao osnova za primjenu odredbe člana 212. stav 3. ZKP FBiH pri odlučivanju o imovinskopravnom zahtjevu.

Ovi žalbeni navodi branitelja optuženog nisu osnovani. Iz stanja spisa slijedi da je oštećeni „B.“ d.d. D. putem svog punomoćnika podnio prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva od 19.02.2010. godine kojim je potraživao da mu optuženi O.S. naknadi štetu i u iznosu od ... KM. Iz zapisnika sa glavnog pretresa od 10.10.2011. godine održanog pred Kantonalnim sudom u Zenici slijedi da je na tom glavnom pretresu u spis suda uložen pomenuti podnesak oštećenog sa preciziranim imovinskopravnim zahtjevom. Iz navedenog slijedi da je oštećeni prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva podnio do završetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom, što je u skladu sa odredbom člana 209. stav 2. ZKP FBiH kojom je propisano da se prijedlog može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije pred sudom, kako je u konkretnom predmetu i učinjeno. Stoga, na osnovu toga što se oštećeni nije odazvao na pretres pred Vrhovnim sudom FBiH ne može zaključiti da on nije podnio

prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva u smislu člana 209. ZKP FBiH, kako se neosnovano ističe u žalbi branitelja optuženog. Nadalje, suprotno navodima u žalbi branitelja, iz sadržine zapisnika sa održanih glavnih pretresa ne proizilazi da je Kantonalni sud u Zenici naložio oštećenom da dostavi „kupoprodajni ugovor preduzeća“. Također, branitelj optuženog u žalbi ne iznosi argumentaciju da oštećeni „B.“ d.d. D. nije stvarno legitimisan za postavljeni imovinskopravni zahtjev, pa se ovakav žalbeni prigovor nije ni mogao ispitati. Stoga se neosnovano tvrdi u žalbi branitelja da, u konkretnom slučaju, sud nije imao osnova za primjenu člana 212. stav 3. ZKP FBiH.

Branitelj optuženog je u uvodnom dijelu žalbe naveo da se pobijana presuda osporava i zbog povrede krivičnog zakona, dok obrazloženje žalbe ne sadrži razloge u čemu bi se ta povreda ogledala. Međutim, ispitujući po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, shodno odredbi člana 321. ZKP FBiH, ovaj sud je našao da krivični zakon nije povrijeđen.

Ispitujući pobijanu presudu u odluci o izrečenoj krivičnopravnoj sankciji optuženom O.S., u smislu odredbe člana 323. ZKP FBiH, s obzirom da žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona podnesena u korist optuženog u sebi sadrži i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, ovaj sud je utvrdio da je u ovom dijelu prvostepena presuda pravilna.

Naime, sve olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, navedene u pobijanoj presudi su dovoljno došle do izražaja pri izricanju krivične sankcije, tako da je sud pravilno postupio kada je optuženom izrekao uvjetnu osudu zaključivši da će se uvjetnom osudom, kao mjerom upozorenja, uticati na optuženog da ubuduće ne čini krivična djela i da je utvrđena kazna srazmjerna težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivnje optuženog, te dovoljna za ostvarenje svrhe krivičnih sankcija.

Iz navedenih razloga ovaj sud je, na osnovu člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbu branitelja optuženog O.S. odbio kao neosnovanu i presudu Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 K 001280 15 Kžk od 14.12.2015. godine, potvrdio.

Zapisničar
Amela Kešan, s.r.

Predsjednica vijeća
Vesna Stanković Čosović, s.r.